NN 23/2019 (8.3.2019.), Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-III-4174/2015 od 14. veljače 2019.

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

474

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Drugom vijeću za odlučivanje o ustavnim tužbama, u sastavu sutkinja Ingrid Antičević Marinović, predsjednica Vijeća, te suci Mato Arlović, Snježana Bagić, Davorin Mlakar, Rajko Mlinarić i Miroslav Šumanović, članovi Vijeća, u postupku koji je ustavnom tužbom pokrenula R. K. iz K., koju zastupa Željko Živković, odvjetnik u Šibeniku, na sjednici održanoj 14. veljače 2019. jednoglasno je donio

ODLUKU

I. Ustavna tužba se usvaja.

II. Ukida se:

– presuda Županijskog suda u Zagrebu broj: 21 Gž-3975/13-5 od 14. srpnja 2015.

– presuda Općinskog građanskog suda Zagrebu broj: VIII-P-7866/99-26 od 30. travnja 2012.

III. Predmet se vraća Općinskom građanskom sudu u Zagrebu na ponovni postupak.

IV. Ova odluka objavit će se u »Narodnim novinama«.

Obrazloženje

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Pravodobnu i dopuštenu ustavnu tužbu podnijela je R. K. iz K. (u daljnjem tekstu: podnositeljica), koju zastupa Željko Živković, odvjetnik u Šibeniku.

Ustavna tužba podnesena je u povodu presude Županijskog suda u Zagrebu (u daljnjem tekstu: drugostupanjski sud) broj: 21 Gž-3975/13-5 od 14. srpnja 2015., kojom je u pobijanom dijelu potvrđena presuda Općinskog građanskog suda u Zagrebu broj: VIII-P-7866/99-26 od 30. travnja 2012., u točki II. izreke kojim je odbijen tužbeni zahtjev podnositeljice za isplatu naknade u iznosu od 1.465,00 kuna za razdoblje od rujna 1997. godine do srpnja 1998. godine.

1.1. Podnositeljica u ustavnoj tužbi tvrdi da su joj osporenim presudama povrijeđene temeljne slobode i ljudska prava zajamčeni Ustavom Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.).

2. Na temelju članka 69. alineje 3. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst; u daljnjem tekstu: Ustavni zakon) pribavljen je spis Općinskog građanskog suda u Zagrebu broj: P-7866/99 i očitovanje Središnjeg državnog ureda za obnovu i stambeno zbrinjavanje klasa: 019-06/14-01/2153, urbroj: 510-05-01-02/01-18-05 od 23. studenoga 2018.

II. ČINJENICE I OKOLNOSTI SLUČAJA

3. U postupku koji je prethodio ustavnosudskom postupku predmet spora bio je tužbeni zahtjev podnositeljice kao tužiteljice (i ostalih tužitelja kao članova obitelji) protiv tuženice Republike Hrvatske kojim je tražila isplatu novčane naknade u vezi s priznatim statusom prognanika od rujna 1997. godine do srpnja 1998. godine.

Podnositeljica tužbeni zahtjev temelji na činjenici da je presudom Upravnog suda Republike Hrvatske broj: Us-9484/1996-5 od 26. studenoga 1997. usvojena njezina tužba i poništeno rješenje Ureda za prognanike i izbjeglice Vlade Republike Hrvatske klasa: UP/II-019-06/96-14/1310, ur. broj: 50407-01-96-2 od 28. studenoga 1996. (u daljnjem tekstu: drugostupanjsko rješenje), kojim je potvrđeno rješenje Ureda za prognanike i izbjeglice Vlade Republike Hrvatske broj: UP-I-1019-06/96-05-35, ur. broj: 50407-14-96-1 (u daljnjem tekstu: prvostupanjsko rješenje), a kojim je podnositeljici oduzet status prognanika. Navedenom presudom Upravnog suda poništeno je drugostupanjsko rješenje »s tim da tuženo tijelo donese novo rješenje pridržavajući se po članku 62. istog Zakona pravnog shvaćanja Suda i njegovih primjedaba glede postupka.«

U obrazloženju presude Upravnog suda navedeno je:

»Iz dostavljenog spisa predmeta je vidljivo, da je tužiteljica u svojoj žalbi istakla prigovor da obnova njezine kuće nije niti započela te da su se obratili i Ministarstvu razvitka i obnove za očitovanje, te iz navoda žalbe proizlazi prijedlog da se rješenje tijela prvog stupnja poništi.

(...)

Tuženo tijelo neosnovano smatra, da je bilo mjesta odbijanju tužiteljičine žalbe iz razloga što Ministarstvo razvitka i obnove nije dostavilo obavijest Ureda za prognanike i izbjeglice da na stambenom objektu radovi nisu dovršeni. Ovo iz razloga, što su upravna tijela bila dužna pozvati tužiteljicu da taj dokaz dostavi ili sama pribaviti ovaj dokaz, po potrebi saslušati tužiteljicu, te nakon utvrđivanja svih činjenica koje su mogle biti od utjecaja na donošenje odluke u ovoj pravnoj stvari te provođenja svih potrebnih dokaza, donjeti odluku.«

3.1. Presudom Općinskog građanskog suda u Zagrebu u točki I. izreke djelomično je usvojen tužbeni zahtjev i naloženo je tuženici isplatiti tužiteljici (i ostalim tužiteljima) svakom po 35,00 kuna iz razloga što je utvrdio da je podnositeljici u razdoblju od 24. lipnja 1998. do 30. lipnja 1998. bio priznat status prognanika.

Točkom II. izreke presude Općinskog građanskog suda u Zagrebu odbijen je tužbeni zahtjev za isplatu iznosa od 1.465,00 kuna iz razloga što je utvrdio da podnositeljici u vremenskom razdoblju od rujna 1997. godine do 23. lipnja 1998. ne pripada novčana naknada jer nije imala status prognanika.

U presudi Općinskog građanskog suda u Zagrebu navodi se:

»Ovdje još valja reći kako je sud proveo sve dokaze predložene od strane tužitelja te da je isti na ročištu održanom 16. travnja 2012. godine naveo da nema daljnjih dokaznih prijedloga, te je odustao od svih predloženih a neprovedenih dokaza i predložio je zaključenje glavne rasprave temeljem stanja spisa.

(...)

Uvidom u presliku presude Upravnog suda Republike Hrvatske, posl. br. Us-9484/1996-5 od 26. studenog 1997. godine (list 4-6 spisa) utvrđeno je da je ista donesena u upravnom sporu tužiteljice R. K. protiv rješenja Ureda za prognanike i izbjeglice Vlade Republike Hrvatske klasa: UP/11-019-06/96-14/1310, Ur. br. 50407-01-96-2 od 28. studenoga 1996. godine radi oduzimanja statusa prognanika. Uvidom u navedenu presudu, nadalje je utvrđeno da je tužba uvažena te je poništeno rješenje Ureda za prognanike i izbjeglice Vlade Republike Hrvatske klasa: UP/11-019-06/96-14/1310, Ur. br. 50407-01-96-2 od 28. studenoga 1996. godine.

Uvidom u presliku dopisa Vlade Republike Hrvatske, Ureda za prognanike i izbjeglice od 18. ožujka 1998. godine upućenog punomoćniku tužitelja (list 14 spisa) utvrđeno je kako je u istom navedeno da se Sukladno čl. 5. st. 5. Zakona o statusu prognanika i izbjeglica i čl. 62. Zakona o upravnim sporovima odobreno priznavanje statusa prognanika ovdje tužiteljima kod regionalnog ureda za prognanika i izbjeglice, Split, Ivana Gundulića 22. Nadalje je utvrđeno da je istim dopisom navedeno da tužitelji po predočenju dokumentacije (stari prognanički karton, uvjerenje o prebivalištu, uvjerenje o nezaposlenosti ili uvjerenje da samostalno obavlja privrednu i profesionalnu djelatnost, uvjerenje da nisu korisnici mirovine ili dokaz o visini iste, dokaz o ostalim prihodima članova kućanstva ako ih imaju, presliku rješenja o pravu na obnovu te uvjerenje Ministarstva razvitka i obnove o fazama obnove na njihovom objektu) imaju pravno na osobni karton prognanika-obnova u tijeku.

Uvidom u preslike osobnih kartona prognanika tužitelja-obnova u tijeku (list 15-24 spisa) utvrđeno je da je na poleđini istih dana 23. lipnja 1998. godine pod naznakom 1397967985bilješke' navedeno da je tužiteljima odobreno produženje statusa po presudi Upravnog suda.

Uvidom u dopis Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva od 15. veljače 2010. godine (list 49 spisa) utvrđeno je da su I.-III. tužitelji te V. tužiteljica imali status prognanika do 24. siječnja 1997. godine, te potom u statusu prognanika-obnova u tijeku od 23. lipnja 1998. godine i nadalje, dok je IV. tužiteljica imala status prognanika do 24. siječnja 1997. godine, te potom u statusu prognanika-obnova u tijeku od 23. lipnja 1998. godine od 4. svibnja 2001. godine (razlog odricanje statusa). Nadalje, uvidom u isti dopis je utvrđeno da su prognanici primali naknadu u iznosu od 150,00 kn mjesečno.

Dakle, sud je iz gore provedenih dokaza koje je prihvatio kao mjerodavne i vjerodostojne, utvrdio da tužitelji u razdoblju od 1. rujna 1997. godine do 23. lipnja 1998. godine nisu imali status prognanika, odnosno da im je status prognanika-obnova u tijeku po presudi upravnog suda priznat od 23. lipnja 1998. godine pa nadalje, dok tužitelji nisu dokazivali suprotno. Naime, niti iz jednog provedenog dokaza tijekom ovog postupka ne proizlazi da bi tužitelji u navedenom periodu imali status prognanika dok tužitelji, na kojima se temeljem čl. 219. st. 1. ZPP nalazi teret dokazivanja, tijekom postupka nisu predložili izvođenje daljnjih dokaza na istu okolnost, već su na zadnjem ročištu naveli da nemaju daljnjih dokaznih prijedloga te su odustali od svih predloženih a neprevedenih dokaza i predložili su zaključenje glavne rasprave temeljem stanja spisa. S obzirom na navedeno, po ocjeni ovog suda tužitelji neosnovano od tuženice potražuju isplatu naknade za razdoblje od 1. rujna 1997. godine do 23. lipnja 1998. godine te je u tom dijelu valjalo odbiti tužbeni zahtjev tužitelja kao neosnovan. Ovo stoga što je tek ponovnim priznanjem statusa prognanika (a što je bilo 23. lipnja 1998. godine) nastala pravna osnova za isplatu naknade pri čemu valja reći da ovaj sud nije ovlašten preispitivati ispravnost odluke o priznaju statusa prognanika.

Međutim, osnovano je potraživanje tužitelja za period od 24. lipnja 1998. godine do 30. lipnja 1998. godine s obzirom da je tužiteljima u tom razdoblju bio priznat status prognanika. Stoga kako je iz gore navedenog dopisa Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva od 15. veljače 2010. godine utvrđena visina naknade u iznosu od 150,00 kn mjesečno, to je tužiteljima za period od 24. lipnja 1998. godine do 30. lipnja 1998. godine svakom dosuđen iznos od 35,00 kn (5 kn dnevno – 7 dana), s obzirom da tuženik tijekom postupka nije tvrdio niti dokazivao da bi isplatio naknadu tužiteljima za navedeni period.«

3.2. Odlučujući u žalbenom postupku, drugostupanjski sud potvrdio je presudu Općinskog građanskog suda u Zagrebu u dijelu kojim je odbijen kao neosnovan dio tužbenog zahtjeva podnositeljice (i ostalih tužitelja).

Drugostupanjski sud naveo je: